

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne-frankirana pisma se nesprijemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcijsko »Goriška Straža«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Jugosloveni podvrženi Italiji!

Bratje in sestre!

Z aneksijo je to ozemlje postalo del italijanske kraljevine in vi ste postali italijanski državljani. Ko je tako prehod od stare vladavine k novi dovršen, vam pravi vemo predvsem: Sebi ostanite zvesti!

Od Avstrije se je bilo pač lahko ločiti: tuja vam je bila; če je kdaj le komaj zadostila, že če je le prizanašala. Vašim najskromnejšim potrebam, je bilo dobrote dovolj; več niso dajali narodni nasprotniki, ki, v tem enako složni kakor nepomirljivi. Ne hrepenenje po preteklosti, primerjanje s sedanostjo bi utegnilo oživljati spomin na Avstrijo. Da bi le nova vladavina — to bojazen je potrdila žalostna okupacijska doba — ne prekašala stare v slabem, ne zaostajala za njo v dobrem! Drugače naj je le zatonil ta spomin!

Ali Avstrija ni bila vsa Vaša preteklost. V Vaši preteklosti je bilo tudi nekaj večjega in boljšega, nekaj kar ni bilo tuje, nego Vaše, čisto Vaše, od česar se ne smete ločiti, če naj se ne izneverite svoje-mu lastnemu bistvu. Vse v drugo smer, od Avstrije proč, so Vaši predniki in ste vi, rod za rodom, obračali pogled, odkar se je prebudila narodna zavest in je zablestel ideal svobode in edinstva. V tej luči je vse drugo bilo le časnega pomena, koristno ali škodljivo po razmerah, le pri-moček ali ovira na poti k cilju.

In ko je izbruhnila evropska vojna, so pač mogli poedinci dvomiti; narod ni dvomil. Ko so kakor pomladanska sapa prihajali v deželo glasovi in obljube o zaščiti malih narodov, o odrešenih tlačenih, o preosnovi držav in preureditvi mej na podlagi narodnosti in samodoločbe, je narod vzdignil glavo in se osrčil sredi trpljenja in gorja: Tista, ki je edina mogla biti njegova prava domovina, kako razločno, kako blizu mu je stopila pred oči! Polp upov in zaupanja je iztegnil roke bratom in odrešenikom naproti.

Pa je prišlo, bratje in sestre, po lepih sanjah kruta resničnost; prej okupacija, potem rapalska pogodba, sedaj — aneksija.

Na narodnostno načelo se sklicujete? Saj so vam res radi Vaše narodnosti po-žigali Narodne dome, Vas podili iz javnih služeb, vam jemali obrtne pravice, vam zapirali šole, vam zatirali jezik in Vas pošiljali iz rodne dežele iskat zavetja v Jugoslavijo. Povprašujete po pravici do samodoločbe? Saj ste imeli res plebiscitarno, v tisočih izpričati svojo narodno zvestobo v prognanstvu, v internaciji in v ječah!

ALBIN KUŠČAR.

Bajka o zlati tašči.

(Dalje).

»Nate, draga tašča! Tudi za vas imam nekaj! Pa kaj vidim! Mesto enega para novih črevljev, sem vam prinesel samo polovico. Kje, vraga, sem pustil drugo polovico? Da je le nisem izgubil! Čakajte, da nekoliko premislim! Bil sem pri »Zajcu«, pri »Jelenju«, pri »Orlu« ...

»Žival se druži z živaljo!« je pripomnila polglasno Božička.

Toda mož se ni dal spraviti iz ravnotežja. »Nato sem bil pri »Centralu«, je mirno nadaljeval svoje naštevaje.

»Mama, kaj je tudi »Central« zivala?« je vprašala mala Barbka.

»Kaj boš našteval svoja junaštva! Lepo zglede daješ otrokoma! En črevelj si izgubil, drugi je radi tega popolnoma neporaben!« se je jezila žena in pritajen jok jo je dušil.

»Saj ni res!« se je vmešala tašča in se zavzela z vso odločnostjo za svojega zeta. »Ali ne smem imeti v svoji starosti bolne noge? Manjkujoci črevelji mi bo nadomestila copata. Tako bo izravnal pravilni taščin revmatizem nesrečo, ki je bila zaradi drugega zeta. Prostovoljni dar mi je odkril zetov blag namen in dobro srce njegovo. S tem sem pa tudi popolnoma zadovoljna!«

Ne, od te preteklosti starih idealov in upov se ne ločite, novega razočaranja in trpljenja ne zabite. Ideali in upi so se pregloboko ukoreninili, razočaranje in trpljenje sta Vas pregloboko ranila. Korenine bodo naprej poganjale, rane naprej krvavele: glas protesta v Vaših srcih ne utihne nikdar. Naj vam mari to brani, ali le zameri tista Italija, ki se je pred komaj šestdesetimi leti rodila iz istega ideala svobode in edinstva, na podlagi istega narodnostnega načela in iste pravice do samodoločbe, potom plebiscitov, ki ni po njih takrat nihče tako željno, tako obupno klical kakor sedaj vi? Ne, te žrtve vam ne morejo in ne smejo naložiti, zakaj mero Vaših žrtev je polna. Sedaj so drugi na vrsti, če ne za žrtvovanje, vsaj za to, da lajšajo Vašo žrtev.

Zvesti svojemu narodu, a pokorni državnim zakonom, boste, bratje in sestre, zahtevali od Italije spoštovanje, zaščito, gojitev svoje narodnosti; boste terjali, da neha jo preganjati Vaš jezik v šoli in cerkvi, v uradih in v javnem življenju, pačiti in brisati osebam in krajem izvirna imena, ki so posvečena po davni tradiciji, zatirati Vašo narodno trobojnico in Vaše narodne znake, teptati Vaše šege in navade; boste vztrajali pri tem, da se vam da svoboda narodnega, političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja in da na mesto lepih besed in praznih obljub naposled stopi odkrito, pošteno ravnanje z našim trpinčenim ljudstvom.

Bratje in sestre! Priznavajoč, da Vas je na stotisoče, so priklopili to ozemlje k tuji državi in so pomaknili njene meje do Triglavu in Snežnika, češ, da ste vi na tej zemlji tuji in da se država mora zavarovati proti sosedom, grozečim onstran Alp. Proti tej zmoti ali pretvezi, kakorkoli se imenuje, govori zgodovinska resnica in se oglašča čista narodova vest. Pred najmanj več kakor trinajstimi stoletji, ko se je bila rimska okupacija že davno umaknila, so se Vaši predniki naselili po tem ozemlju med Alpami in morjem, od takrat ga držali in obdelovali v nepretrgani vrsti nešteti rodov, segajoči do dandanašnjega dne, a nikdar niso Vaši predniki in niste vi ogrožali tuje narodnosti, sami siljeni v obrambo proti prodirajočim močnejšim sosedom. Predstraža barbarov, kakor Vas od gotove strani nazivajo, boste pač morali izkazovati svoje barbarstvo in osvojevalne nagone s tem, da se boste na svojem zvesto in vztrajno bojevali proti nasilnim raznarodovalcem in potuhnjenim

»A povem ti, mati,« je kljubovala Božička, »da boš hodila sama k maši! Kam bi pa prišel svet, če bi morala vsaka tašča šepati, kadarkoli se ji zet opije! Glavo stavim, da bi bile potem vse tašče šantave!«

Da bi preprečila nadaljno besedičenje svoje hčere, je prinesla tašča pol litra na mizo. Zet je bil že malo prej sedel in ker je bila s tem odstranjena vsaka nevarnost padca, se je tudi Božička kolikor toliko utolažila. Z vidnim zanimanjem je sledila besedam svojega moža, ki je precej natančno opisoval razgovor o taščah.

»Nič kaj mi ni všeč, da ste se tako po nepotrebnem zavzemali zame! Če so bili vsi proti taščam, bi se morali ukloniti tudi vi disciplini omizja. Nič bi vam ne zamerila, če bi parkrat prav pošteno lopnili po svoji tašči! Kaj pa imate sedaj od vsega tega? Nobeden vam ne verjame zlate tašče, in prav imajo, saj ste vi sami precej pretiravali. Če ste med volkovi, tulite, če pridete med zete, pa odtaščite se!«

»Ne, ne, draga tašča, vi sami se podcenjujete! Nobena druga tašča bi ne govorila tako! Kar je res, je res!«

Vso noč je sanjal Božič o taščah. V sanjah je nadaljeval pravljico tam, kjer jo je bil končal uradnik Ozebek. Do kralja samega je prišla vest o zlati tašči. To taščo je mučil v eni nogi tak revmatizem, da nanjo niti črevelja ni mogla obuti. Kralj je bil prepričan, da izvira slabo vreme edino le iz te revmatične noge. Odlikoval je zato njega t. j. zeta z redom odsotne tašče, ki ga je pa odlikovanec odločno zavrnil.

asimilantom za svoje: za svoj jezik, za čistost svoje krvi, za poštenje svojega doma, za svojo jugoslovensko narodnost in kulturo.

V tem boju Vas bo krepila zavest, da po krvnem, jezikovnem kulturnem edinstvu, po skupnosti najdražjih spominov, ostanete eno z brati in sestrami onkraj državnih mej.

V tem boju naj Vas vodi geslo: »V edinosti je moč!« Združite vse sile v složni in disciplinirani organizaciji, brez strankarstva, brez razlike stanu in poklica, delajte premišljeno, vztrajno, požrtvovalno za našo stvar, za popolno samoupravo našega ozemlja, za socialno povzdigo, za gospodarstveni in kulturni napredek našega ljudstva.

Bratje in sestre! Zvesti sebi, zvesti narodnim idealom, vdanosti ožji domovini, pokorni zakonom, nastopite težko pot! Ne klonite! Ne udajte se! Kvišku srca! Na delo!

V Trstu, januarja 1921.

Politično društvo »Edinost«.

Na delo!

Primorski Slovani nujno potrebujejo dobro razvite organizacije, se hočejo ohraniti v sebi ono, kar se pretaka v njih od veka do veka — okrog tisočletja. Že pred vojno so Slovenci dobro poznali ustvarjajočo silo samoobrane, organizacije, narodne in ne državne discipline. Država mi nismo bili že 100-letja — ali po svoji organizaciji, ki je naš plod — posebno gospodarski, kulturni, politični smo tvorili pred svetom samostojno discipliniran narod. Primorski Slovani tvorijo tudi še danes zdravo narodno socialno telo in organizacija bo ta tek krepila in drnila. Kot sredstvo, da prevedemo zdravo, močno narodno socialno politično gospodarsko organizacijo, osnovalo se je polit. tajništvo društva »Edinost«, odsek v Gorici.

Druga velika naloga stoji pred nami! Državnozbornske volitve! V »Edinosti« ste brali poziv na vse primorske slovan-ske občine in slovanske volice, naj se osnujejo po vseh naših večjih podružnicah, občinah, sodnih okrajih volilni odbori — in naj se o tem obvesti tajništvo »Edinosti« v Trstu.

Ker se je osnovalo polit. tajništvo v Gorici, da razbremeni tajništvo »Edinosti« v Trstu — pozivlja tajništvo »Edinosti«, odsek Gorica, vse naše občine, da nemudoma ustanove agilne volilne odbore in da o tem obveste polit. tajništvo društva »Edinost«, odsek v Gorici, Via Carducci št. 4. Ta poziv velja občinam političnih okrajev: Goriška okolica, Tol-

Razžalil je s tem kralja. Prišli so orožniki, da ga obesijo. Stal je pod vislicami, a prišel je še pravočasno sel s poročilom, da je že odšla zlata tašča prostovoljno v topli-ce, samo da reši svojega zeta gotove smrti.

Ves poten se je zbudil Božič pozno v jutro. Svoje ude je nekoliko nategnil, nato pa poslušal svoja otroka igrajoča se v njegovi sobi zraven postelje: zeta in taščo.

»Ves, tasca,« je zlogoval mlajši Lipče, »jaz sem bil v celaj pli konju, volu, vlabcu, bumckali smo flambuj in pasalete, papcali smo jabolka, oleha, pomalance in vsi so lekli, da si zleht!«

»Play so lekli,« mu je odgovarjala starejša Barbka, »zakaj pa ti nisi lekel, da sem zleht. Pojdi jutli se k svinji, klavi in kozi in povej vsem, da sem jaz zleht!«

Če je sinoči hvalil krčmar Martin njegovo taščo, če sta sedaj priznavala otroka pri nedolžni igri zlato srce svoje babice, je razmišljal Božič, potem se on sam gotovo tudi ni motil. Tako taščo treba nagraditi, naj svet izve, da znajo biti tudi zetje hvaležni. Nagraditi, brez dvojbe, toda kako nagraditi, to je pa drugo vprašanje.

Ves dan je skušal Božič rešiti to vprašanje. Zamišljen je taval okrog, raztresen je bil v štacuni. »Maček mu prede za vratom!« si je pravila žena. »Revež, moj izgubljeni črevelj ga skrbi!« si je govorila tašča.

Kdor išče, najde, pravi že star pregovor in tudi Božič je našel. Takoj si je prižgal viržinko, kar je vedno značilo, da

min, Gradiščanski, v Sežanskem — samo sodni okraj Komen (drugi del sežanskega okraja naj obvesti Trst), Idrija in Vipavski okraj!!

Tajništvo želi, da vsa dežela, vsi stanovci, vsi sloji sodelujejo pri oživljenju, razširjenju, poglobitvi naše organizacije, zato pozivlja vsakega in vse naj stopijo ž njim v najožji stik in naj sodelujejo bilo z neposrednim organizatoričnim delom bilo z nasveti. Vse organizatorične sile moramo osredotočiti.

Politično tajništvo »Edinosti«, odsek v Gorici, je na razpolago vsem, ki hočejo delati in ustvarjati krepko, disciplinirano politično gospodarsko organizacijo primorskih Jugoslovancev, vsak dan dopoldne. — Gorica, Via Carducci št. 4.

Tajništvo »Edinosti«, odsek v Gorici.

Ustanovitev „Odbora za obnovitev Goriške“.

Dne 24. t. m. so se zbrali zastopniki deželne odbora, trg. in obrtne zbornice, zavoda za pospeševanje obrti, deželne zemljiško-kreditne zavoda v Gorici in odposlanci večjih središč naše dežele ter so na pobudo deželne uprave in pod predsedstvom komisarja za samoupravne zadeve ustanovili »Odbor za obnovitev Goriške«.

Odbor si je predvsem nadel nalogo, da opravi organizacijsko delo. Združiti hoče v eno samo zvezo vse delavne moči v naši deželi, ki hočejo pospešiti in požuriti gospodarsko obnovitev goriške dežele, po vojni tako težko prizadete; hoče pospeševati takojšnjo ustanovitev zadrug vojni oškodovancev po zakonitih določilih in njih kasneje združiti v zvezo, ki naj uredi in olajša poslovanje; zagotoviti hoče goriški deželi hitro ugotovitev vojne škode in nakazilo dotičnih zneskov potom pristojnih državnih uradov, posebno ubožnejšim slojem, kakor tudi takojšnjo dovolitev predjemov na vojno oškodnino potom deželne zemljiško-kreditnega zavoda, ki mora dobiti zato potrebna sredstva in kateremu se mora zajamčiti za njegovo koristno delo potrebna svoboda. Ta odbor hoče pospeševati obnovitev dežele s tem, da bo zahteval, da se stavbeno gradivo da oškodovancem po poštenih cenah; hoče sodelovati pri delu za ureditev normalnega gospodarstva s tem, da poskrbi za dobavo kmečkih industrijskih in obrtnih strojev in orodja nepremožnim, po vojni prizadetim kmetom in rokodelcem in da obnovi živinorejo.

Predsednik omenjenega odbora je kom. Pettarin kot deželni glavar, katerega podpira izvrševalni odsek, obstoječ iz za-

je bil kadilec sam s sabo zadovoljen. — »Streznil se je!« si je pravila žena. »Črevelj je, revež, izsleديل!« si je govorila tašča.

Božič ni bil pokadil še polovice svoje viržinke, ko je zapustil štacuno. »Žeja ga tare!« si je pravila žena. »Po črevelj gre, revež!« si je govorila tašča.

Božič jo je mahnil naravnost h Kovačevim. Kovačevi so imeli namreč študenta, ki je pravkar užival zlato prostost dijaških počitnic.

»Je gospod Boleslav doma?« je vprašal Božič Kovačko, sedečo na pragu pred hišo. Prav za prav je bilo študentu ime Jožef, a kot pesnik se je vedno podpisoval le Boleslav in tako so ga morali imenovati vsi sovaščani.

»Menda je šel k Martinu na četrt,« mu je odgovorila Kovačka. »Če hitite, ga še dotečete!«

Od daleč je ugledal Božič študenta. V desnici je nosil klobuk, z levico si je pa popravljal svoje dolge lase, s katerimi se je poredno igral večerni veterček.

»Dober večer, gospod Boleslav! Kam pa? Če greste k Martinu, greva skupaj na pol litra. Kako naključje! Veseli me, da vas vidim! Imam z vami govoriti!«

»Kar sprožite, gospod Božiči!«

»Ne še, pri kozarcu se da lažje kramljati!«

»Tudi moje mnenje!«

Nato sta oba umolknila in pospešila korake.

(Dalje prih.)

stopnikov goriškega mesta, trg. obrt. zbornice, zavoda za pospeševanje obrti in zemljiško-kreditnega zavoda goriške dežele.

Deželna vlada se povabi, da imenuje svoje zastopnike v odbor in v izvrševalni odsek.

Izvrševalni odsek si je pridružil gen. Maggiorotti, ki posveča kot tehnik in organizator po vojni prizadetim pokrajinam živahno in koristno delo.

Da se pospeši vdejstevitev od odbora postavljenega si smotra, je komisar za samoupravne posle, kom. Dr. Pettarin, sklenil ustanoviti pri deželnem odboru Urad za pravno, upravno in tehnično pomoč za organiziranje oškodovancev.

(Op. ur.: To je vse lepo in prav. Veseli nas, da kaže gosp. komisar za samoupravne posle naše dežele zanimanje za bedno, po vojni tako strahovito prizadeto ljudstvo in mu hoče priskočiti na pomoč. Vprašamo pa, zakaj se k tako važni akciji ne pritegnejo tudi zastopniki slovenskega prebivalstva dežele? Ali mari slovenski del dežele ni prizadet? Ali naj varujejo njegove interese zastopniki goriškega mesta, trg. in obrtne zbornice ali druge v odseku zastopane korporacije? V tem vprašanju ne pustimo, da bi se šlo preko nas na dnevni red!)

Zadruga vojnih oškodovancev.

Kakor se nam poroča, sta odposlanec ministrstva, gen. inž. Maggiorotti, in deželni podtajnik, dr. Leopold Bobič, priredila v goriški okolici in sicer v St. Petru, Vrtojbi, Standrežu, Mirnu, Sovodnjah, Opatjenselu, Temnici, Brestovici, Dobrodo in Solkanu predavanja o ustanavljanju zadrug vojnih oškodovancev v smislu zakona z dne 28. septembra 1920, o katerem je »Goriška Straža« obširno pisala v predzadnji številki z dne 20. januarja t. l.

Zanimanje za te zadruga je veliko. Za ustanovitev teh zadrug so se začela pripravljala dela zlasti v Vrtojbi, Mirnu, Sovodnjah in Standrežu kakor tudi v drugih navedenih občinah.

Da se ustanovitev zadrug omogoči in da se začne redno poslovanje in svrhu ugotovitve vojne odškodnine in vzpostavitve poškodovanih nepremičnin, se je ustanovili na deželne stroške pri deželnem odboru urad za pravno, upravno in tehnično pomoč, kakor je na drugem mestu natančneje povedano.

Ko se redno ustanovi zadostno število zadrug in ko bodo nekatere začele poslovati, se bodo te zadruga združile v združno zvezo, ki bo imela namen delovati, da se doseže namen zadrug, to je: kolikor mogoče hitra likvidacija vojne odškodnine in kolikor mogoče cenejša vzpostavitev.

Kakor slišimo, so se že začeli pojavljati v različnih občinah individui, ki hočejo iz spekulacijskih namenov spraviti vojne oškodovance v zveze in v društva, pri katerih iščejo pa ti individui le svojih lastnih koristi.

Je moralna dolžnost čč. duhovščine, gg. učiteljev in gg. županov ter sploh vsega razumnštva v deželi, da o tem pouči oškodovano ljudstvo in da je pozove, naj se ne pusti zavajati od tujih elementov in naj počaka, da dobi tozadevnih navodil od strani za to poklicanih domačih činiteljev.

Dopisi.

— Hudajuzna-Obloke. Decembra l. l. smo se vzdramili iz dolgoletnega duševnega spanja, povzročenega po vojni ter oživel svoje staro Izobraževalno društvo.

Rado Kovač.

Komur ni svetovati...

(Za kratek čas o pustu.)

Simenčev Stefan je imel lepo kmetijo. Star je bil že nad trideset let, ko mu pride na misel, da bi se oženil. Obledelo se zato praznično in se poda k gospodu župniku vprašat za dober svet.

»Hvaljen Jezus in Marija!« izpregovori Stefan vstopivši v sobo.

»Vekomaj, amen!« odgovori župnik. »Kaj bi pa rad Stefan?«

»Nikar mi ne zamerite, g. župnik, za dober svet sem vas prišel vprašati,« odgovori Stefan.

Župnik: »Za dober svet? Kaj pa je?«

Stefan postane rdeč kot kuhan rak in ne vé, kam bi obrnil oči. »Mislim, g. župnik, — sam ne vem, kaj bi storil — imam čedno kmetijo — imam mnogo družine — pa sem sam — ne morem povsod biti — je pač težko.«

Župnik: »Ne vem, Stefan, ne razumem te, kaj bi rad in kakšen svet hočeš od mene.«

Stefan: »Jaz mislim, g. župnik, da bi bilo najbolje, ko — bi — se — jaz — ože-

V odbor smo izvolili same sveže in čile moči, sestoječe iz samih fantov in deklet. Ustanovili smo tudi znanstveni, fantovski in dekliški odsek. Društvo je priredilo svojo prvo veselico na Svečnico. Na vsoporedu je bila deklamacija, igra, petje in prosta zabava. (Op. ur.: Dopis z naznanilom veselice nam je došel za zadnjo številko prepozno, zato ga žal do danes nismo mogli objaviti.)

— Iz Standreža. Standrežci se še dobro spominjamo, kako je lepo delovalo pred vojno, naše Bralno in Pevsko društvo. Kakor vsa društva je bilo tudi naše vsled vojne zaspalo. Pred približno letom dni se je poskusilo delovanje tega našega prepotrebne društva oživetiti, pa do danes še ni kakega vidnega uspeha. Do danes še ni imelo društvo nikake prireditve. Par pevskih vaj je bilo napovedanih, niso se pa vršile, ker ni bilo pevovodje. Nekak napredek v Standrežu pa vidimo v tem, da so ponehale tudi običajne »šagre«, na katerih so se zbirali od blizu in daleč razni škodljivi elementi in zavajali mladino k zapravljanju, pijančevanju, prepričam in Bog ve k čemu še. Pozivljamo društvene odbornike, da stopijo na noge in pripomorejo društvu do novega uspešnega delovanja. Požurimo se in pokažimo, da dobra volja tudi nekaj zmore.

— Idersko pri Kobaridu. V našo veliko vas je prišlo zopet življenje. Obnovili smo, po dolgih šestih letih naše staro »Bralno društvo«. Kako potrebna je bila ta obnovitev, je pokazal društveni, redni občni zbor, ki se je vršil dne 23. jan. t. l.

Naša zavedna mladina se je z vso vnemo in razumevanjem oklenila društva. Ustanovili smo tudi močan pevski zbor, ki pod vodstvom vrlega pevovodje g. Antona Uršiča iz Kobarida marljivo napreduje. — Zavedni fantje in narodna dekleta, le po tej poti naprej, kajti naša mladina je naša bodočnost! — Zavedni občinarji.

— Staroselo. 16. m. m. je vpepelil požar hišo št. 63 v Staremselu. Že itak ubožna družina 9 oseb, je prišla ob vse; rešila je samo obleko, ki jo je imela na sebi. Res, usmiljenja vredna družina! Morebitni darovi naj se pošljejo na naslov: Franc Rukli, Staroselo 63, p. Kobarid. Močno poškodovana je bila hiša št. 28, toda hvala Bogu, da je veter nehal. Hvala pa tudi vrlim kobaridskim ognjegaščem, ki so urno prihiteli na pomoč.

Beneška Slovenija.

— Rezija. Po Slovenski Benečiji in morda tudi po Primorskem se ljudje povprašujejo, kam neki so izginili veleslavni Rezijani ravno sedaj, ko bi jih bilo najbolj treba za obnovitveno delo. Vsem prizadejim naznanjamo, da Rezijani niso izginili, ampak samo začasno odpovedali službo. Odložili so svoje »krame« in »koše«, da se nekoliko odpočijejo čes: smo dovolj pet let po svetu brusili. Zato pa je letos v Reziji zelo živahno, ker so vsi doma. Stare običaje so še vedno ohranili: še vedno se čuje tu pa tam kaka narodna pesem, in v tem pustnem času ni večera, da bi ne zaplesali svoje poštene »rezijanke«. S tem pa nočemo tajiti, da v Rezijo ne bi bila zalezala tudi moderna »kultura«. Po svetu so se Rezijani marsičesa naučili, zato dobiš tam gori vsakovrstne zadruga, tako pa tudi divji »alto mosso«. Tudi komunisti imajo svoje zasleplence, ki so se pri zadnjih volitvah pokazali zelo »kulturne« s streljanjem. Službo božjo opravljajo trije duhovniki: en Lah in dva Slovenci. Slovenski duhovniki so tam gori na odločno zahtevo samih Rezijanov. Sedaj je razpisana služba župnika, katero pa najbrže dobi sedanji upravitelj (Lah)

nil; potem sva dva in lažje gledava na kmetijo in družino.

Na te besede prične župnik hoditi po sobi gor in dol.

Stefan si misli, da vbija radi njega župnik glavo.

Naposled postoji mirno in pravi: »Prav imaš, Stefan!«

Stefan: »Ako pa pomislim, da lahko dobim ženo, katere bo še hujša kot druga, me pa vendarle skrbi.«

Župnik: »Imaš pa zopet prav, Stefan! in boljše je, da ostaneš brez žene.«

Stefan: Je pač hudo, ko človek vedno sam sedi in nima nobene žive duše, s katero bi se prav prijazno pomenil — včasih me kar žalost spreleti.«

Župnik: »Je pa zopet res, Stefan, bo pač treba oženiti se.«

Stefan: »Če pa premišljuje, g. župnik, kako težko je dobiti dobro ženo, in koliko moč zdihuje v sponah nesrečnih zakonov — me že sedaj začne tresti mrz.«

Župnik: »Gola resnica, Stefan, bo že boljše, da ostaneš neoženjen.«

Stefan: »Včasih pa mislim: Stefan, za koga se toliko trudiš in pehaš, ko nimaš ne žene in ne otroka? Samo za tuje ljudi se žuliti, to pač ni vredno in ne pametno. Vidite g. župnik, tako-le izgubim

— Slovenec bi zastoj prosil. Pred dnevi so imeli veliko slovesnost v Stolnici o priliki blagoslova novih zvonov. O tej priliki je sodelovalo pevsko društvo iz Medane, kateremu so pobožni Rezijani jako hvaležni.

— Landar. Minulega poletja nas je zadela velika nesreča: strela je zažgala našo prelepo cerkev. Vsled prizadevanja našega vikarja in drugih domačinov, se je nabralo toliko milodarov, da smo že dne 9. tekočega meseca v njej peli zahvalno pesem.

— Sv. Lenard. V nedeljo, 9. tekočega meseca, so prvič zapeli naši novi zvonovi, ki so prvi v Podtanski dolini. Pri slovesni službi božji je imel slavnostni govor msgr. Liva, dekan v Čedadu. Ljudstvo je prijetno iznenadeno poslušalo, kako lepo govori g. dekan slovenski.

— Podbonese. Pred nekoliko mesecev je bilo v Podbonescu (Pulfero) ustanovljena konsumna zadruga, ki je imela do sedaj že poldrugi milijon prometa. Ko bi vedeli v kobaridskem okraju, da se dobi pri omenjeni zadrugi vse blago ceneje kakor v Čedadu in Vidmu, bi gotovo ne tekal v Čedad in Videm, ampak bi se ustavili v Podbonescu in bi si tako prihranili časa in stroškov ter dobili domačo postrežbo.

Politične vesti.

— Pametne besede o boljševizmu ali komunizmu. Italijanski zunanji minister Sforza je izrekel zadnjič v Londonu o boljševizmu ali komunizmu pametne besede: »Boljševizem je bolezen. Ako hočemo naše ljudstvo ohraniti te bolezni, je najboljša metoda ta, da pošljemo čim večje število naših socializtov v Rusijo študirat boljševskega bolnega značaja. Ti se potem vrnejo v svojo zdravo domovino popolnoma ozdravljeni.«

Da so te besede resnične, pričja najbolj okolnost, da se boljševizma t. j. skrajnega komunizma poprijemljejo po večini moške, ki so že neštetokrat menjali svojo politično barvo. Po večini se ga oprijemljejo narodi, ki so nagnjeni k sentimentalnosti in malodušnosti. Ta bolezen razsaja sedaj najbolj v Rusiji, kjer je sentimentalnost doma. Žal, da se oprijemlje tudi drugih Slovencev. Italijani so mnenja, naj bi boljševizma-komunizma ne preganjali, ampak pustili, naj ali ozdravi ali pa umrje sam ob sebi.

Zanimivo je bilo v tem oziru zborovanje ital. socializtov v Livornu, ki se je pričelo dne 15. jan. 1921, na katerem so si stale nasproti vse tri socialistične stranke: 1. Čisti komunisti, ki so za prelom vsake zveze s sedaj vladajočim kapitalističnim redom in ki zahtevajo takoj revolucijo. 2. Turatovci, ki jih istovetijo z reformisti, ki hočejo polagoma z reformami privedi do komunističnega reda in 3. Čisti socialisti, katerih cilj je tudi komunizem, a so nasprotni, da bi se reformisti oziroma Turatovci izključili iz stranke. Največ glasov t. j. nad 98tisoč je dobila tretja stranka, dočim je dobila stranka čistih komunistov nad 59 tisoč, a stranka Turatovcev le 14 tisoč glasov. Nas zanima pred vsem, kako so glasovali v Livornu socialisti iz Primorske. Ugotovljeno je, da je bila ogromna večina glasov iz Primorske za stranko čistih komunistov in to vsled tega, ker so vsi Slovenci glasovali za to stranko.

Tako se je tudi v Livornu pokazalo, da je komunizem ali boljševizem le za Slovence. Drugi narodi se mu ogibljejo. Žal da moramo to povdarjati. Z žalostjo gledamo, kako se Sloveni s takimi ekstremi sami sebe uničujejo, mesto da bi iskali

rešitve sebi in narodu v vztrajnem delu, poštenosti, zmernosti in varčnosti. Boljševizem je bolezen, ki se oprijemlje sentimentalnih in malodušnih ljudi, ki iščejo vsled tega rešitve v socialističnih čudežih. Zato kličemo našemu ljudstvu: Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, nje lega za pridne najprava. Išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan.

— Komunisti so zasedli »Lavoratore«. Dne 26. m. m. zvečer so »čisti« komunisti pod vodstvom sodruga Tuntarja prišli v uredništvo in tiskarno lista »Lavoratore« in zasedli vse prostore. Glavni urednik lista je bil ta dan odsoten iz Trsta. V poslopiju je bilo navzočih le nekaj služabnikov in stavev. Zasedba se je izvršila po nalogu osrednjega vodstva novoustanovljene komunistične stranke. Kakor znano, je prišlo na socialističnem kongresu v Livornu do razkola med pripadniki dose-danje skupne stranke. Socialisti naše pokrajine so se pridružili po večini čistim komunistom. Zato reklamirajo čisti komunisti dose-danje skupno glasilo »Lavoratore« zase.

Po današnjih poročilih ni prišlo do sporazuma in bosta odslej izhajala v Trstu dva lista: dosedanj »Lavoratore« kot glasilo komunistov (Tuntar) in »Lavoratore Socialista« (Passigli) kot glasilo socializtov.

Italijanski listi se mnogo pečajo s tem slučajem. Zlasti se mnogo govori o slovenskih komunistih, o katerih povdarjajo listi, med njimi tudi glavno glasilo italijanskih socializtov »Avanti«, da so nasilni združbarji, ki širijo razkol in prepir, kamor pridejo. Krivdo na nasilni zasedbi »Lavoratorja« pripisujejo slovenskim boljševiškim delavcem, »temu žalostnemu in strupenemu sadu vojne«. Iz vsega prisanja »Avantija« diha mržnja nele do Slovencev sploh, marveč tudi do slovenskega organiziranega delavca. Internacionalizem italijanskih sodrugov se je pokazal tako v svoji pravi luči. Naši delavci pa so še vedno tako slepi, da ne uvidijo, da ima internacionalizem zelo ozke meje.

— Zasedanje italijanskega parlamenta je pričelo dne 26. m. m. Giolitti bi rad dosegel povišanje cene kruha, ki izkazuje za državo velik primanjkljaj. Temu se pa protivijo socialisti, tako da je bil Giolitti primoran stopiti z njimi v pogajanja. Večrajšnji večerni listi že poročajo, da se je dosegel sporazum tako, da se kruh podraži, zato pa je dal ministrski predsednik socializtom gotove garancije, ki naj preprečijo nadaljna nasilja fašistov proti socializtom in njihovu imetju, kakor so se bila pripetila v zadnjem času v Bolonji, Modeni in nekaterih drugih italijanskih mestih.

— Kdo je kriv svetovne vojske? Ogrski pisatelj Latzkov dokazuje v knjigi: Moške v vojski, da so svetovne vojske zakrivila ženske. Izvirna in prečudna trditev! Latzkov dokazuje, da so imele ženske na dvoru in pri generalih glavno besedo, žensko navdušenje za moško junastvo je zabranilo, da se na dvoru niso hoteli ponizati do sprave z malo Srbijo. Junaški generali so klonili pred žensko ničemurnostjo. Ko je vojska začela, so ženske dražile moške k prevzetnemu junastvu, ženske so proslavljale odhajajoče vojake in oficirje in jim metale cvetje na pot, ženske so obsipale s svetjem in z vencem pale junake, ženske so slavile odlikovane junake in se vrivale k vojakom in oficirjem do same fronte itd. itd.

Citatelji naj sodijo, koliko bi utegnili biti resnice na tem. Na vsak način pa, če je to res, niso vojske krivi — kaplani, kakor so svoj čas trdili bedaki!

MI PA OSTANEMO, KAKOR SMO BILI!

V Meranu, svetovnoznanem letovišču, nosil je velikanski paviljon za godbo, okrašen ves s črnimi zastavami in žalnimi trakovi, pomenljiv napis, vreden zvestih tirolskih sinov:

»In vendar ostanemo Nemci!«

Tudi mi bomo priklopljeni Italiji. Ni nam treba nositi črnih zastav. Ne in ne! Mi hočemo živeti! Dvignimo krepko kvišku našo trobojnico: ljubezni, zvestobe in poštenosti do naše mile domovine!

Raz vsaki zvonik naših cerkvaj naj se leskeče iz jeklenih črk izklesani napis:

»In vendar ostanemo Slovenci!«

Vsak naš občinski urad nosi daleč-

vidljivo geslo:

»In vendar ostanemo Slovenci!«

Iz zadnje naših koč naj odmeva klic:

»In vendar ostanemo Slovenci!«

Vsako naše srce bodi napolnjeno do zadnje žilice s prisego:

»In vendar ostanemo Slovenci!«

Lahko je namreč anektirati zemljo, ne pa naših src!!

Rado Kovač.

„GORIŠKA STRAŽA“

v vsako slovensko

hišo!

Domače vesti.

OPOZARJAMO VSA ŽUPANSTVA.

Člen I. novega volilnega reda za naše pokrajine določa, da so volilci vsi oni, ki so izpolnili 21. leto do 31. maja onega leta, v katerem se sestavljajo ali pregledujejo volilni imeniki (italijanski besedilo slove: ... »abbiano compiuto il 21 anno di età non più tardi del 31 maggio dell'anno in cui ha luogo la compilazione o revisione delle liste«.) Tako pravi zakon. Generalni civilni komisariat v Trstu je pa razposlal vsem županom navodila glede volilne upravičenosti. V teh navodilih pravi med drugim, da je volilec oni, ki je dovršil najkasneje dne 31. maja 1920. 21. leto.

Ker vsebujejo navodila, dana županom, več napak, je tudi tu mogoče, da se je pripetila pomota za celo leto. Dolžnost civilnega komisariata, ki ima gotovo ljudi, da znajo čitati zakone, bi bila, da takoj opozori županstva na to napako, ker je treba volilne imenike predložiti že do 14. februarja.

V nasprotnem slučaju pa, ako je generalni civilni komisariat mnenja, da se snatrago v smislu zakona za volilce samo oni, ki so dovršili 21. leto, dne 31. maja 1920. je to krivo razlaganje zakona. Zakon je v tej točki tako jase, da bi bilo odveč kakršnokoli tolmačenje. Imeniki so se pričeli sestavljati koncem januarja oziroma začetkom februarja leta 1921, revidirali se bodo še kasneje, torej tudi v letu 1921. Vsled tega je izven vsakega dvoma, da so volilci oni, ki so oziroma ki bodo dovršili 21. leto pred 31. majem tekočega leta, t. j. onega leta v katerem se sestavljajo volilni imeniki. Pribijemo še sestavljalci, da je to zakon. Generalni civilni komisariat nima pravice izpreminjati zakonov niti jih tolmačiti, ker po čl. 73 štata (ustave) pripada razlaganje postav na način, ki je za vse obvezen, izključno zakonodajni oblasti. Županstva so v tem oziru vsekako vezana na določilo zakona.

+ Poročil se je dne 31. januarja t. l. v Ljubljani naš rojak iz Bilj, g. dr. Slavko Fornazarič z g.čno Mimi Pertotovi iz Barkovelj pri Trstu. Mlademu paru želim obilo sreče!

+ Poroka. Poročila se je g.čna Mila Ferfila iz Sežane z g. inž. A. Dolencem iz Spod. Šiške. Čestitamo!

+ Smrt. V Trstu je umrl g. Matija Lavrenčič, uradnik drž. žel. v pok. Sodeloval je pri mnogih naših društvi v Trstu osobito pri C. M. podružnici v Rojanu, kateri je bil predsednik. Preostalih naših sožalje.

+ Izpiti na kr. drž. gimnaziji v Idriji. Vsled tozadnega dovoljenja generalnega civilnega komisariata v Trstu se bodo vršili v drugi polovici meseca februarja t. l. na drž. gimnaziji v Idriji po dokončanih zrelostnih izpiti tudi letni ali pa trimestralni izpiti za poljubne razrede od šestega III. razreda dalje. — Vabijo se torej vsi oni dijaki, ki so prosili na generalnem ali pa na civilnih komis. za pripust k gimnazijskim izpitom, da se zglasijo v gor navedenem roku na podpisnem ravnateljstvu ter prinesejo s seboj zadnje šolsko spričevalo. — Za trimestralne izpite se mora položiti pristojbina 16 L, za celoletne 48 L. — Ravnateljstvo drž. gimnazije v Idriji. — Provizorni ravnatelj: Dr. Paulin.

Narodno-obrambni sklad. Politično društvo »Edinost« je sklenilo ustanoviti »Narodno obrambni sklad«, ki se bo nabiral o priliki svečanosti aneksije naših dežel h kraljevini Italiji. — Z ozirom na znanjo požrtvovalnost in mišljenje našega ljudstva širom vsega zasedenega ozemlja je pač odveč, ga posebej pozivljati, da prispeva za ta novi in potrebni narodni fond. Saj se na ta način daje našim rojakom primerna prilika, da s požrtvovalnim darovanjem dejanski izrazijo svojo odločno in vstrajno voljo ohraniti vse naše politične in kulturne pravice v trenutku, ko se ima priklopiti toliko našega ozemlja k italijanski državi. Razumljivo je pa tudi za vsakogar, da pomnožene in naraščajoče potrebe v sedanjih težavnih razmerah zahtevajo, da naše politično društvo »Edinost« zamore razpolagati z izdatnejšimi sredstvi nego doslej.

+ Poštne pristojbine. Višje poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu naznanja, da veljajo od 1. febr. dalje sledeče poštne in brzojavne pristojbine: **Pisma** za vsakih 15 gr 40 cent.; brez znamke za vsakih 15 gr 80 cent.; v okraju za vsakih 15 gr 20 cent.; brez znamke v okraju za vsakih 15 gr 40 cent.; po nižnji pristojbini za županstva za vsakih 15 gr. 20 cent. — **Dopisnice** 25 cent.; v okraju 15 cent. — **Razglednice** (ki niso večje in težje kakor dopisnica) 25 cent.; v okraju 15 cent.; z ne več kakor 5 besedami 15 cent.; z ne več kakor 5 besedami v okraju 10 cent. — **Vizitka** s kvečjemu 5 besedami 15 cent. — **Obvestila** o rojstvu, smrti, poroki in slični 15 cent. — **Trgovski računi**, ki niso težji od 15 gr. 15 cent. — **Tiskovine** za vsakih 50 gr 10 cent. — **Paušalirana poštnina** za društva in liste 2 liri. — **Reklamacije** 40 cent. Za reklamirati je čas 3 leta. —

Priporočitev 40 cent.; odškodnina v slučaju, da se izgubi cela vsebina priporočene pošiljatve, 15 lir. — **Zavarovanje pri pismih** za prvih 200 lir 50 cent.; za vsakih nadaljnjih 100 ali manj lir 25 cent.; zavarovalnina pri pošiljatkah z navedbo vrednosti do 1000 lir se izplača v navedenem znesku le tedaj, ako se je njihova vsebina izgubila cela; ako se je izgubil le del vsebine, se ne izplača nobena zavarovalnina. — **Na pošti shranjena pisma** (poste restante) frankirana 20 cent., ne frankirana 30 cent. — **Zavoji** v normalnem obsegu do 1 kg 2 liri, do 3 kg 4 liri, do 5 kg 7 lir, do 10 kg 12 lir. Prazni nazaj 2 liri. Ako se zavoji vsled velikosti zdevajo, 50% dodatka k normalni pristojbini. **Zavarovanje pri zavojih** za prvih 200 lir navedene vrednosti 1 lira, za vsakih nadaljnjih 100 ali manj lir 50 cent. **Poštna spremnica** 60 cent. Brezplačno se ohrani zavoj na pošti samo 3 dni, **pristojbina za shrambo** je pri navadnih zavojih 25 cent. na dan do največ 5 lir, pri zavojih z navedeno vrednostjo 40 cent na dan do največ 8 lir. **Obseg zavojev** ne sme biti manjši kakor 1 dm³. **Odškodnina** za navadne zavoje, ki niso došli, 25 lir. — **Brzojavke.** Navadna 25 cent. za besedo, najmanj pa 2 liri. Nujna 75 cent. za besedo, najmanj pa 6 lir. Navadna brzojavna nakaznica 3 lire, razen tega 25 cent. za vsako besedo. Nujna brzojavna nakaznica 9 lir, razen tega 75 cent. za besedo. Radiobrzjojavke 60 cent. za besedo. Navadno obvestilo, da je došla brzojavka, 2 liri. Nujno obvestilo 5 lir. Navadno obvestilo, da je došla brzojavna nakaznica, 9 lir. — **Nakaznice.** Do 10 lir 20 cent. Od 10 do 25 lir 40 cent. Od 25 do 50 lir 80 cent. Od 50 do 75 lir 1 lira. Od 75 do 100 lir 1.20 lire. Za vsakih nadaljnjih 100 lir ali manj 40 cent. Pri brzojavnih nakaznicah plača pošiljatelj poleg teh zgoraj navedenih brzojavnih pristojbin še 50 cent. — **Za inozemstvo.** Pisma za prvih 20 gr 60 cent., za vsakih nadaljnjih 20 gr 20 cent. Dopisnice 40 cent. (Izpremenile so se razen navedenih najbolj običajnih tudi druge pristojbine).

+ Novi volilni zakon za novoosvojene pokrajine. Spisal dr. Vladimir Orel. Ta priročna knjiga bo natisnana tekom tega tedna, prihodnji teden pa se bo razposiljala. Cena knjigi bo 3 L brez poštne. Knjigo založi politično društvo »Edinost«. Krajevnim volilnim odborom svetujemo, da si pravočasno naročijo potrebne izvide te knjige, ki daje s primerno razlogo jasen pogled v cel precej kompliciran volilni aparat. Knjiga navaja tudi praktične primere posebno glede štetja glasov in ugotovitve izvoljenih poslancev. Naročila in denar naj se pošljejo čimprej na naslov: Tajništvo »Edinosti«, odsek Gorica v Gorici, ulica Carducci št. 4.

+ Eksplozija v Rožni dolini. V Rožni dolini blizu židovskega pokopališča so vojak razstreljevali municijo, ki je ležala dosedaj po gozdih in travnikih bližnje okolice. V petek okoli 10. zjutraj se je začel grozovit tresk. Celotno mesto se je zamajalo kakor ob potresu, na cesti pa so padali razbiti drobci šip, da so bile ulice kakor z biseri posute. Časi so že tako burni, da deluje ob takih slučajih fantazija bujno. Pojavile so se takoj govorice, da je zletela delavska zbornica v zrak, da so v neki hiši razpočile bombe, namenjene Bog ve komu itd. Šele kasneje se je zaznal pravi vzrok eksploziji. Govori se, da so vojaki nakopili štiri ali šest velikih min in jih naenkrat zažgali. Postopanje je vse obsodbe vredno. Lahko bi se bile pripetile težke nesreče, ker so drobci železa deževali celo v mesto. Toda dandanes so bombe in drugo nevarno orožje priljubljene igrače.

O dogodku smo dobili od prizadetega podjetja pojasnilo, ki pravi, da so razstreljevalci razstrelili v neki dobrozavarovani globeli pet bomb. V precejšnji razdalji je bila udrtja galerija, ki je vsebovala večje nedogoteno število bomb, ki so zletele vsled prve razstrelitve v zrak. Vsled tega in vsled nizkega stanja barometra, povzročena vsled megle, se je zračni pritisk ojačil. Prostor za razstreljevanje je zelo ugoden, da ni najti z lepa takega. Občinstvo je bilo — pravi pojasnilo — poleg tega ponovno opozorjeno z lepaki o zbiranju municije in njenem razstreljevanju.

+ Oče ubil sina. Iz Štandreža nam poročajo o tragičnem slučaju. 32-letni Karol Pavletič je bil že pred vojno nasilen človek. S svojimi starši in ženo je že takrat živel v prepiru. Ob izbruhu vojne je nastopil vojaško službo in je bival več let v Rusiji kot vojni ujetnik. Iz Rusije se je vrnil v domovino še bolj pokvarjen kot je bil prej. Prepiri v družini so se vrstili malone vsak dan, večkrat se je sin lotil staršev in žene tudi dejanski. In to zlasti, kadar je bil vinjen. Oče ga je svaril, pa brez uspeha. Ponovno je skušal g. župan posredovati in napraviti red. V takih slučajih je trajal mir do prihodnje pijanosti. V zadnjem času je sin zahteval, naj mu oče Jožef Pavletič izroči posestvo. Oče tega ni hotel storiti, ker je poznal sina predobro. To je podivjanca še huje razkačilo. Šel je v gostilno in se vrnil domov okoli 9. zvečer, ko so bili že vsi v postelji.

Po stari navadi je začel razgrajati in pretepati stariše in ženo. To mu ni bilo dovolj: spravil se je nazadnje na svojo lastno sedemletno hčerko, hoteč jo zadaviti. Oče je namreč bil izjavil, da zapiše premoženje svoji vnukinji. Ko je stari Pavletič videl, kaj počenja sin, je zgrabil kol in z več udarci pobil sina na tla. Vse to se je vršilo v temi. Videč, da je sin mrtev, je oče poklical župana in šel nato v vnučinjo še po orožnike, ki so ga spravili v zapore.

+ Napad fašistov na Jugoslovane v Trstu. Dne 27. m. m. se je vršila v Trstu v srbski čitalnici proslava sv. Save. Okoli 11. zvečer je udrlo v čitalnico kaka desetorica fašistov, ki so začeli takoj razbijati. Razbili so sliko sv. Save in kar jim je prišlo pod roke. Pri proslavi je bil navzoč jugoslovanski zastopnik Marković in novi delegat Nešić, ki sta odšla takoj na kvesturo protestirati proti temu nasilju. Značilno je, da je kvestura ravno nasproti čitalnici. Na kvesturi so jima rekli, da bi bili udeležniki lahko sami zmetali razgrajace iz dvorane. Verjamemo. Vprašamo pa, kaj bi bila vse storila v tem slučaju varnostna oblast? Koga bi bila zaprla? Italijansko časopisje je poročalo o dogodku po svoje n. pr. da so fašisti raztrgali sliko — Franca Jožefa I.

+ Bombni atentati so se prenesli sedaj na deželo. V soboto je bil v Šempeter-skem društvenem domu ples. Na dvorišču so našli drugo jutro dve nerazpočeni bombi. Bombi sta bili vrženi s stranske poti in jima je bil namen doseči teraso. Slučaj naj bode društvom, ki prirejajo v bližini mesta kake prireditve, v svarilo, da bodo oprezní in pozorni na sumljive ljudi.

+ Obljubljajo se nam nova nasilja. V nedeljo so zborovali tukajšnji fašisti. Govoril jim je tajnik tržaške fašistovske zveze, avv. Giunta, med drugim o bližajočih se volitvah. Rekel je, da bodo imele volitve vrednost plebiscita, da pričakuje Italija in inozemstvo izida z nestrpnostjo. Fašisti da se bodo znali uveljaviti za zmagovalce italijanstva v osvobojenih pokrajinah z vsemi sredstvi in ako bo treba tudi na fašistovski način.

+ Lepa družba. Orožniki so izvohali v ulici Orzoni v neki gostilni zatočišče raznih poštenjakov. Nekega večera se ustavi pred gostilno kamion z orožniki. Plen je bil dober: v gostilni je sedelo petero tičkov, zbranih z vseh vetrov Italije, med njimi tudi nek goriški okoličan, ki se je ravnokar vrnil iz gostoljubnega Kopra. Sedeli so pri kokošji večerji, h kateri so prispevali goriški kurniki. Lepa družba je stanovala vsled znanega pomanjkanja stanovanj v neki kaveri na Solkanski

cesti. Vsled indiskretnosti aretiranih so orožniki pozneje zaprli še nekatere druge člane človekoljubne družbe, med njimi neko Emilijo Hodnik iz Srednjevasi pri Podbrdu, Ano Fabijani in Ido Pegan. Te ptičice so kupčevale v kolodvorski okolici z — ljubeznijo. Po zdravniški preiskavi so bile oddane najprej v bolnišnico, ker so spolno bolde. Cela družba si je služila z naporom ponočnim delom vsake vrste svoj kruh. Zenske so bile navadno limanice, na katere so se lovile žrtve.

+ Pretepen vojak. Nek tukajšnji list poroča, da je bil v Koritnici pri Grahovem pretepen italijanski vojak. Posledica je bila, da so zaprli pet domačinov. Vsled malobrižnosti naših ljudi nimamo o dogodku nikakega poročila, zato ne vemo koliko je resnice na tej vesti. Porabljam to priliko, da zopet nujno svetujemo svojim ljudem, naj se zmenijo za tuje in njihova izzivanja. Treba je, da ohranimo vedno mirno kri, ker so vsa izzivanja proračunjena na našo škodo.

+ Iz Bodreža smo prejeli dopis, tičoč se poročila o tatvini v Bodrežu, ki je bilo objavljeno v našem listu z dne 20. m. m. Dopis pravi: »Dopisnik iz Bodreža dolži bodreške fante tatvine, pa nič ne pojasni, kje in kako se je tatvina izvršila. Tatvina se je izvršila v baraki gostilne in sicer v privatni spalnici sobi, kjer je okradena prenočilnica. Seveda v tem slučaju ni mogoče obdolžiti fantov, kakor je izhajalo iz dosleega nam poročila, po katerem se je dalo posneti, da je bila tatvina izvršena v pričo cele družbe v pivski sobi. Popravljamo radi fantom storjeno krivico, dopisnike pa opozarjamo, da vselej točno poročajo.

+ April? Ob splošni nenormalnosti sedanjih razmer je tudi vreme nenormalno. Naenkrat je pričelo grmeti nad Trnovsko planoto, nad Vipavsko dolino so se bili nakopičili črni oblaki, kakor bi hoteli zdajzaj usuti ledeno točo na gole gozdove, na mrtvo polje. Tam doli nad morjem modra jasnina, sredi nje zlato solnce, nad Solkanom sedmerobarvna mavrica, v pratiki pa 1. februar.

+ Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani proda posestvo v Zapužah, vl. št. 230 kat. obč. Sturije obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozda. Ponudbe naj se pošljejo vodstvu »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani do 15. februarja 1921. l.

+ Dečka — siroto, okoli 4—6 let starega, ki nima ne očeta ne matere, sprejme družina za svojega. Oglasiti se je v Slovenskem sirotišču v Gorici, Soški most št. 32.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Tiskovine za državnozborske volitve dvojezične

(Imenik volilcev in oddelni imenik)

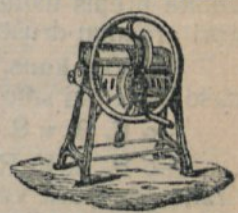
je založila „Narodna Tiskarna“ v Gorici, nakar se opozarjajo sl. županstva.

NAZNANILO.

Podpisana tvrdka **JOSIP KERŠEVANI** v Gorici na Stolnem trgu št. 9 (desno) naznanja sl. občinstvu, da je došla velika izbira

šivalnih strojev: **Pfaff, Original Victoria, Rast & Gasser, Gritzner, Fenix** i. t. d.; dvokoles iz tovarne **Puch, Waffenrath** (orožna kolesa), **Regent, Stark** itd.; raznih kmetijskih strojev n. pr.: orala (plugi), slamo-
moreznice, vinske preše, tako tudi vseh vrst

pušk in samokresov, ter posamezni deli k vsem tem strojem.

Priporoča svojo lastno delavnico in popravilnico v mehanični in puškarski stroki. Za točno in pošteno postrežbo in konkurenčne cene jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar
GORICA, stolni trg 9 (desno).

PODRUŽNICA

Ljubljanske Kreditne Banke v Gorici,
Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obreštuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kurzu. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8 1/2 — 12 in od 3—5. Ob sobotah popoldne ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

† Delo na Sv. Gori je moral odbor začasno ustaviti, ker so vsi do sedaj poslani dohodki pošli. Prosimo nujno, naj se pridno nabira, da bo mogoče delo nadaljevati. Pričakujemo tudi, da se podobe svetogorske M. B. razprodajo in da dobimo s tem nov vir dohodkov. Na delo za našo lepo božjo pot v čast nebeški kraljici!

+ Šolske knjige! Naznanjamo da bomo imeli v prodaji 15. februarja t. l. nove šolske knjige Abecednik in Drugo berilo. Knjigarna K. T. D. — Gorica.

+ Odbor za spisovanje novih šolskih knjig je prejel od znanstveno založniškega zavoda v Trstu, Portici di Chiozza 1/l., sledeče obvestilo:

Ker so po dolgem pričakovanju predelana šolska berila končno potrjena, od katerih je prvo in drugo berilo že dotiskano in pripravljeno za razpošiljatev, dočim bo tretje in četrto berilo pripravljeno do 15. februarja, so naprošena vsa šolska vodstva slovenskih ljudskih šol Julijske Benečije, da takoj naroče potrebno število iztisov na naslov: »Znanstveno založniški zavod v Trstu, Portici di Chiozza št. 1/l.«

Cena knjigam je sledeča: prvo berilo za I. razred L 2.50; drugo berilo za II. razred L 3.—; tretje berilo za III. razred L 4.25; četrto berilo za IV. in V. razred L 4.50.

Tudi knjiga: »Katoliški katekizem za vse razrede ljudskih in meščanskih šol« je že pripravljena in stane L 6.—. Istotako »Male zgodbe sv. pisma« za II. in III. razred, cena L 1.80, kakor tudi »Velike zgodbe sv. pisma« za vse ostale razrede, cena L 6.—. Nadalje poroča omenjeno založništvo, da se je znižala cena knjigi: V. Bandelj »Zgodovina Italije« od L 4.25 na L 3.80.

Sole, ki so že uposlane naročila, naj istih ne obnove, ker jih ima zavod že zabeležene. — Iv. Daneu, t. č. predsednik.

+ Kdor bi kaj vedel o Francu Moze-tič, enoletnem prostovoljcu, dijaku iz Gorice, ki je bil v ruskem ujetništvu, naj blagovoli sporočiti Stankotu Mozečič v Gorici, ulica Mattioli št. 7.

+ Zahvala. Ivana Bavcon, begunka na Vogerskem, se zahvaljuje prebivalcem občine Vogersko posebno sosedom, za vse naklonjene darove.

+ Zlat križec se je našel na cesti iz Bilj do Mirna. Kdor ga je izgubil naj se oglasi pri stavenem društvu v Biljah.

Vprašanja in odgovori.

—o Raznim društvom. Ona društva, ki so tekom vojne izgubila listine, dokazujoče pravilnost njihovega obstoja, si morajo priskrbeti prepise odlokov, s katerimi je vlada svojčas priznala društvo. Te listine ležijo na gen. civ. komisarijatu. Treba je samo dobiti osebo, ki poskrbi prepis. Najbolj enostavna bo stvar, ako se naznanijo natančnejši podatki o ustanovitvi kakemu odvetniku, ki potem ukrene potrebno.

—o Kat. izobr. dr. v Č. je ravnalo zelo neprevidno, da je poslala pol. oblasti izvirnik pravil. Izvirne listine naj se nikoli ne dajo iz rok, marveč vedno le sodnijsko overovljeni prepisi. Postopajte tako, da dobite prepis listin, kakor smo svetovali gori »raznim društvom«.

—o Km. kons. dr. v Č. naj kar naroči naše liste. Saj smo v Italiji.

—o E. B. v Š. Rastislav.

—o P. A. K. R. Po našem mnenju obdržijo zemljišča vedno svojo vrednost. Ako se komu nudi prilika, naj kupi, oziroma: kdor ni prisiljen prodati, naj ne prodaja. Prva posledica boljševiškega režima bi bilo padanje valute.

—o »Soča«. Ako sami nujno potrebujete hleve in barake, ki so Vaša last in jih je zasedlo vojaštvo, obrnite se, ev. potom županstva, na dotično krajevno vojaško poveljništvo (Commando di Presidio) ter zahtevajte, da Vam hleve in barake izpraznijo in dajo na razpolago. Istotam prijavite tudi svoje zahteve glede odškodnine za uporabo Vaše lastnine.

Listnica uredništva. Iv. B. — Zagorje. Hvala! Priobčimo čimprej. — Dopisniku iz Uzič. Dopise objavimo le, če vemo, kdo jih je pisal. Vaše pismo pa nima podpisa. — Lj. Z. — Maribor. Ramonika je prišla za pust prepozno; mogoče jo nategnemo enkrat kasneje.

Izvežbano kuharico

sprejme poštna slovenska družina. Oglasiti se je pri upravi »Goriške Straže«.

:-: Tovarna :-:

in pred vojno tudi restavracija, veliko dvorišče, pripravno za vsako večjo industrijo v Gorici, Tržaška cesta št. 24—26 se prodaja. Informacije daje F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem onim, ki so izkazali zadržno čast našemu nepozabnemu očetu oz. staremu očetu

Ivanu Boné.

Posebna zahvala č. oo. patroma, Sv. Križkim pevcem, sorodnikom ter prijateljem in znancem.

CESTA, 24. januarja 1921.

Družina Boné.

Knjigarna Kat. Tisk. društva

:: GORICA ::
MONTOVA HIŠA

Bogata zaloga papirja in vseh pisarniških potrebščin. Sloven-ske leposlovne, mašne in šolske knjige vedno v veliki izbi. Velika izber nabožnih in drugih slik v okvirjih in brez okvirjev. Pomnoževalne aparate »Hektograf«. Prozorne papirje za načrte in papir (Lichtpaus) za stavbene mojstre, tuši iz tovarne Günther Wagner, svinčniki Koh-i-nor in drugi iz tovarne Hardtmuth, vse v bogati izbi, cene brez konkurence. — Prodaja na drobno in na debelo. — Sprejemamo naročila pečatov.

Trgovina v ulici Carducci 2.

Gostilna :-: :-: pri „BELEM ZAJCU“

v Gorici

Shajališče okoličanov in mešča-nov. Postrežba s svežimi domačimi, mrzlimi in gorkimi jedili ter z izvrstnim vipavcem, bricem in s črnino. Za obilen obisk se priporoča JOS. MOLAR, restavrater.

Pohištvo vsakovrstno ima vedno v zalogi po najnižjih cenah : : : :

MIZAR FRANC MARUSIČ
Gorica, Tržaška cesta št. 1.

Izdeluje vsa mizarska dela in sprejema naročila.

REDNI OBČNI ZBOR

OKRAJNE HRANILNICE IN POSOJILNICE V IDRJIJ
registrovane zadruga z neomejeno zavezo vršil se bo

dne 14. februarja 1921 ob 13^{1/2} uri

— v uradnih prostorih hranilničnih —

S SLEDEČIM VSPOREDOM:

1. Poročilo načelnikstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1919.
4. Volitev načelnikstva in nadzorništva.
5. Slučajnosti.

IDRIJA, dne 31. januarja 1921.

Odbor.

Učenca s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Cenj. ponudbe na upravo »Goriške Straže« pod št. 1887.

Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Verdi 32,
I. nadstr.,

praduje vsak delavnik od 8. do 14: stranke se sprejemajo le do poldneva.

Namesto posebnega obvestila.

Marija, Milan, Rudolf, Slavo in Josip Trošt naznanjajo sorodnikom, prijateljem in znancem prebitko vest, da jim je neizprosna usoda ugrabila ljubljenega strica, gospoda

Josipa Cuček-a,

posestnika, trgovca, gostilničarja itd.

Preminul je dne 26. t. m. ob 11. uri ponoči, po dolgi mučni bolezni, star 72 let.

Pogreb se je vršil dne 29. pr. m. ob 3. popoldne.

KNEŽAK, dne 27. januarja 1921.

Odda se velika, lepa in dva ali enega gospoda, ali dostojna rokodelca. — Naslov pri »Straži«.

ZASTOPNIKA

v trgovini z moko, dobro izvežbanega pri odjemalcih upeljanega za goriško se išče. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in referenc na VINKO MAJDIČ, valjni mlin. Kranj.

Pozor! Pozor!

Hiša popolnoma v dobrem stanu z več leti dobro upeljano in lepo urejeno trgovino mešanega blaga, na drobno in debelo, s prostornimi skladišči zelo pripravna tudi za vinsko zalogo, vse važne prometne točke okupirane. torej konkurenca izključena, z plodonosno mlekarno, dva tovorna avto tip Fiat 18 P in 18 BLR — za podjetnega trgovca krasna bodočnost — se prodaja s celim inventarjem eventualno tudi brez njega.

Tvrdba PODLOGAR & PETELIN
Sv. Peter na Krasu.

Anton Vuga mizar v Solkanu
izdeluje pohištvo (mobiljo) ter sprejema naročila.

Pri tvrdki Kuštrin & Marmolja

GORICA, ulica Carducci 25

se razprodaja

dobro jedilno olje po Lir 8.50 liter

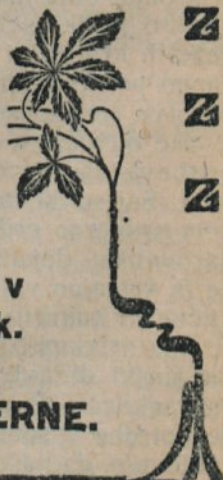
nadalje v prav konkurenčne cene.

Pristne pšenične S. H. S. posevke, S. H. S. slanino, Am. šunke (pršute) in pleča, Bovški sir, sveže maslo, milo itd.

Priporoča se to tvrdko naši čast. duhovščini, učiteljstvu, krčmarjem in slav. občinstvu v mestu in na deželi.

TRGOVINA
TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI
Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Trgovina dvokoles in šivalnih strojev

ELIJA ČUK

sodni izvedenec

Stolni trg 9. (levo) - GORICA.

priporoča svojo bogato zalogo, šivalnih strojev, dvokoles, kmetijskega orodja, gramofonov i. t. d., ter si dovoljuje opozoriti sl. občinstvo na velik dohod dvokoles »PUCH« šivalnih strojev na izbero.

Priporoča svojo mehanično delavnico za najrazličnejša popravila.

Zagotavlja točno in solidno postrežbo

